

# Distanční léčba diabetu: Co mohou pacient, lékař a sestra zvládnout na dálku?

**František Saudek, Klára Picková**

Centrum diabetologie, Institut klinické a experimentální medicíny, Praha

Současná epidemie nového koronavirového onemocnění COVID-19 vyžaduje dočasné omezení přímých společenských kontaktů. Týká se to do velké míry ambulantního zdravotnictví, které představuje potenciální bránu pro oboustranný přenos infekce mezi pacienty a zdravotníky. Před ostatními medicínskými obory má diabetologie určitý náskok, protože různé formy digitální komunikace, dálkového vyhodnocování glykemických záznamů a funkce technologických prostředků pro podávání inzulínu jsou již dostupné. V praxi ale tyto efektivní metody používají pacienti i lékaři mnohem méně, než by mohli. Zde podáváme přehled možností, které bez dalších investic a složitějšího učení mohou být používány ve většině diabetologických ambulancí. Návody jsou vhodné pro různé typy pacientů podle charakteru jejich léčby a podle individuálních schopností.

**Klíčová slova:** COVID-19, diabetes, distanční péče, telemedicína, e-health.

## Distant diabetes care: what can the patient, nurse and patient do

Due to the spread of new coronavirus disease, COVID-19, social interactions between people have been significantly reduced. In healthcare, outpatient care is a high-risk frontline of infection transmission in both patients and healthcare professionals. The presence of routine digital communication, remote data management and the availability of glucose monitoring and insulin delivery devices have given diabetology a certain advantage in this situation. However, the potential of these modalities has not been fully utilized so far. We provide an overview of practical methods of distance patient management, which can be used in most diabetes outpatient clinics without any difficult adjustments or additional investments. This approach can be used in different patients according to their treatment strategies and individual abilities.

**Key words:** COVID-19, diabetes, distant patient care, telemedicine, e-health.

Tváří v tvář současné virové epidemii jsme nuceni si uvědomit, jaká omezení má klasické „analogové“ pojetí lékařské péče a jaký potenciál pro boj s touto krizí přináší „digitální revoluce“ ve zdravotnictví. Říká se, že náhoda přeje připraveným, a právě v diabetologii máme určitý náskok. Nyní se nám to může hodit.

Diabetolog je pro pacienta jen partner. Většinu opatření musí člověk žijící s diabetem rozhodnout a provést sám. Lékař se sestrou jej motivují a učí, jak se den ode dne vyrovnávat s diabetickou poruchou. To se ale nemusí odehrávat jen v ambulanci. Rádi bychom zde podali přehled, jak v době epidemie předcházet u pacientů s diabetem zbytečným kontaktům se zdravotnickým pracovištěm a přitom neslevit v požadované kvalitě léčby. Elektronická forma komunikace a moderní technologické prostředky nám to dnes totiž umožňují. Nebudeme se ale upínat na budoucí vize či nové koncepty. Rádi bychom naopak upozornili na prostředky široce dostupné, které lékaři a pacienti buď již používají, nebo

je bez složitějšího zacvičování a nových investic mohou začít používat. Užitečné mohou být praktické edukační odkazy a návody vypracované pro lékaře a pacienty v Centru diabetologie IKEM.

## Co je to COVID-19

V polovině dubna 2020 onemocněli ve světě téměř 2 miliony lidí nemocí COVID-19, které získalo svoje označení podle nového typu koronaviru (SARS-CoV-2), který byl zjištěn v roce 2019 (1). Virus byl izolován z epitelálních buněk dýchacích cest pacientů, kteří onemocněli zápallem plic v čínském Wu-Chanu v okolí tržiště syrového masa, včetně masa netopýrů a luskounů. SARS-CoV-2 je již 7. známým typem koronaviru, který přechází ze zvířat na člověka a způsobuje onemocnění. Dva z předchozích typů byly zodpovědné za epidemie SARS a MERS v letech 2002 a 2012.

SARS-CoV-2 napadá buňky na povrchu dýchacích cest a plicních sklípků, dostává se do hlenu a následně působí zápal plic. Nemoc se

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

prof. MUDr. František Saudek, DrSc.

Institut klinické a experimentální medicíny, Vídeňská 1958/9, 140 21 Praha 4

Cit. zkr.: Vnitř Lék 2020; 66(2): e44–e48